

Názov projektu:	Obnova kostola sv. Žofie Zborov
Objednávateľ:	Obec Zborov, Lesná 10, 086 33 Zborov
Miesto stavby:	Zborov, súp. č. 529, parc. č. KN-C 245
Okres:	Bardejov
Kraj:	Prešovský
Charakter stavby:	Obnova
Hlavný projektant:	Ing. Martin Gaňo – autorizovaný stavebný inžinier, Komenského 30, 085 01 Bardejov
Stupeň PD:	SPaR
Dátum:	december 2011

TECHNICKÁ SPRÁVA

STAVEBNÝ OBJEKT
SO 01 - KOSTOL

ARCHITEKTÚRA

1./ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA STAVBY

Kostol sv. Žofie (Rákoczyovský) je jednou z dominant obce, nachádza sa západne od hlavnej cesty I/77 Kapušany pri Prešove – Becherov (PL). Kostol je poslednou zachovanou súčasťou areálu panského sídla (kaštieľ, hospodárske budovy, spojovacie chodby a pod.). V súčasnosti sa v okolí stavby nachádzajú novšie budovy – materská škôlka, nákupné stredisko, bytové a rodinné domy. Solitérny objekt stojí na rovinatom teréne, bez ohraničenia múrom, alebo plotom. Hlavný vstup do objektu je situovaný na východnej fasáde – od hlavnej cesty, bočný vstup na južnej fasáde je v súčasnosti zamurovaný a teda nefunkčný. V čase existencie pôvodného panského sídla bol kostol prepojený s kaštieľom spojovacou chodbou v úrovni 2.N.P., ktorou mohli obyvatelia kaštieľa vstupovať priamo na severnú emporu kostola.

2./ ÚČEL OBJEKTU

Objekt je v súčasnosti bez využitia.

3./ ZOZNAM POUŽITÝCH PODKLADOV

Pre spracovanie projektovej dokumentácie boli použité tieto podklady:

- Zborov – kostol sv. Žofie - Statické zabezpečenie, PUK Prešov, 12/1991
- Architektonicko-historický výskum, Ing.arch. Martin Bóna, november 2010
- Obhliadka objektu.
- Konzultácie so zástupcom objednávateľa a KPÚ Prešov.

4./ BÚRACIE PRÁCE

Búracie práce sú vo výkresoch č. 01 až 06.

Rozsah búracích prác na **fasáde** objektu:

- Demontovať dažďové zvody a poškodené časti odkvapových žľabov po celom obvode kostola.
- Osekať a vyškárať zavlhlú a zasolenú exteriérovú omietku do výšky cca 500 mm nad zavlhlú oblasť, príp. na hranicu evidentne novších cementových omietok. V miestach s osekanou omietkou odstrániť aj zasolenú maltu v ložných špárach kamenného muriva obvodových stien. Presný rozsah osekania omietok bude určený na mieste za prítomnosti odborného pracovníka KPÚ Prešov, spracovateľa projektovej dokumentácie, spracovateľa architektonicko- historického výskumu a investora.

Pred začatím osekávania omietok je nutné zabezpečiť ochranu kamenných architektonických článkov – profilovanej soklovej rímsy, kamenných vstupných portálov, prípadne kamenných ostení okien v 1.N.P.

Rozsah búracích prác v **interiéri** objektu:

- Vybúrať výplne okenných otvorov v 1.N.P.
- Vybúrať kovové rámy okien v 2.N.P.
- Vybúrať oceľové dvojkrídlové vstupné dvere vrátane zárubne.
- Vybúrať tehlovú zámurovku južného vstupu.

- Vybúrat' tehlovú zámurovku okien 1.N.P. na západnej stene svätyne.
- Odstrániť zeminu v celej ploche prízemia po niveletu cca 250mm pod hornou hranou kamenného prahu vstupných dverí pre uloženie podkladných vrstiev novej podlahy.
- Osekať a vyškárať zavlhnuté a zasolené interiérové soklové omietky do výšky cca 500 mm nad zavlhnutú oblasť. Presný rozsah osekania omietok bude určený na mieste za prítomnosti odborného pracovníka KPÚ Prešov, spracovateľa projektovej dokumentácie, spracovateľa architektonicko-historického výskumu a investora.

Pred začatím búracích prác v interiéri je nutné zabezpečiť ochranu kamenných architektonických článkov – profilovanej soklovej rímsy, kamenných a omietkových ríms hlavic pilierov a pilastrov, kamenných portálov dverných otvorov, kamenných ostení okien, kovaných mreží okien 1.N.P., kamenného neogotického epitafu vo svätyni, fragmentov maľovaných konsekračných krížov fragmentu nástennej maľby na západnej stene svätyne, súdržné a nezasolené vrstvy pôvodných omietok

Všetky búrané konštrukcie sú graficky a farebne označené vo výkresovej časti.

5./ NAVRHOVANÉ STAVEBNÉ ÚPRAVY

5.1. ÚPRAVY POVRCHOV

5.1.1 Pôvodné omietky v interiéri.

- jemnozrnná tenkovrstvá finálna omietka na problematické podklady a na imitáciu rôznych historických povrchov, v hrúbke 4 mm spotreba cca 4,8 kg/m²
- KEIM Optil - dvojnásobný farebný náter na zmiešané a rizikové podklady, spotreba cca 0,22 l/m²
- ako alternatíva na báze vápna:
  - KEIM Athenit-fondo - pravá vápenná farba - povrstvovací egalizačný náter, spotreba cca 0,4 kg/m²
  - KEIM Athenit-liscio - pravá vápenná stierka a tmel, v hrúbke 0,5 mm spotreba cca 0,4 kg/m²

Presný spôsob a rozsah obnovy horných interiérových omietkových vrstiev bude spresnený pred realizáciou a bezpodmienečne až po spracovaní architektonicko-historického výskumu objektu a zisťovacieho reštaurátorského výskumu omietkových vrstiev a prípadných historických náterov. Je potrebné preskúmať hlavne fragmenty pôvodného mramorovania na profilovaných hlavičiach pilierov a pilastrov.

5.1.2 Nové omietky v interiéri (v oblasti sokla).

- úprava narušených a zavlhnutých interiérových soklových omietok sanačným omietkovým systémom:
  - KEIM Porosan-Trass-Zementputz - ako prednástreč na prípadne nesavé murivo z kameňa, spotreba cca 5 kg/m²
  - KEIM Porosan-Ausgleichsputz-NP - vyrovnanie väčších nerovností podkladu, prvotný odhad priemernej hrúbky 2 cm, odhad spotreby cca 24 kg/m²
  - KEIM Porosan-Trass-Sanierputz-NP - dvojvrstvová sanačná omietka, minimálna hrúbka jednej vrstvy 1 cm, spotreba cca 22 kg/m²
- KEIM Universalputz-fein
- jemnozrnná tenkovrstvá finálna omietka na problematické podklady a na imitáciu rôznych historických povrchov, v hrúbke 4 mm spotreba cca 4,8 kg/m²

- KEIM Optil - dvojnásobný farebný náter na zmiešané a rizikové podklady, spotreba cca 0,22 l/m²

5.1.3 Nové omietky v interiéri (na nezavlnutom murive)

- omietky na murivá nezavlnuté zrealizovať z hrubej jadrovej vápennej malty – hrúbku prispôbiť fragmentom existujúcich omietok.
- jemná štuková vápenná omietka – veľkosť zrna (štruktúru) prispôbiť štruktúre existujúcich omietok.
- penetračný náter na vyrovnanie nasiakavosti rôznych povrchov.
- vápenný náter tónovaný podľa výsledkov umelecko-historického výskumu, po usmernení KPÚ Prešov.

5.1.4 Umelecká výzdoba.

- pred zahájením obnovy je potrebné spracovať **reštaurátorský prieskum s návrhom na reštaurovanie**. Ten určí spôsob obnovy týchto fragmentov.
- táto podmienka sa týka konsekračných krížov, fragmentov nástennej maľby na západnej stene svätyne, fragmentu slnečných hodín na južnej fasáde juhovýchodnej veže, prípadne ďalších malieb, ktoré budú prípadne objavené počas realizácie.

5.1.5 Nové omietky v exteriéri (na zavlnutom murive).

- v exteriéri boli omietkové vrstvy zrealizované v 70-tych rokoch 20. storočia. Pri osekávaní poškodených omietok je potrebné postupovať opatrne, aby nedošlo k prípadnému poškodeniu pôvodných zachovaných omietok.

- úprava narušených a zavlnutých exteriérových soklových omietok sanačným omietkovým systémom:

- KEIM Porosan-Trass-Zementputz - ako prednástreč na prípadne nesavé murivo z kameňa, spotreba cca 5 kg/m²
- KEIM Porosan-Ausgleichsputz-NP - vyrovnanie väčších nerovností podkladu, prvotný odhad priemernej hrúbky 2 cm, odhad spotreby cca 24 kg/m²
- KEIM Porosan-Trass-Sanierputz-NP - dvojvrstvová sanačná omietka, minimálna hrúbka jednej vrstvy 1 cm, spotreba cca 22 kg/m²
- KEIM Universalputz - tenkovrstvá finálna omietka na problematiku podkladu a na imitáciu rôznych historických povrchov so zrnom do 1,3 mm, v hrúbke 4 mm spotreba cca 4,4 kg/m²
- KEIM Restauro-Lasur a Restauro-Fixativ - dvojnásobný farebný lazúrny náter, spotreba zmesi cca 0,3 l/m²

5.1.6 Nové omietky v exteriéri.

- poškodené a zvetralé omietky v exteriéri osekať a murivo omietnuť hrubou vápennou omietkou
- povrch zjednotiť novou vápennocementovou jemnou stierkou
- penetračný náter pre zjednotenie nasiakavosti podkladu
- - vápenný náter tónovaný podľa usmernení KPÚ Prešov.
- zmiešané murivo analytickej sondy na severnej veži vyšpárovať vápennou omietkou.

POČAS PRÁC V EXTERIÉRI AJ INTERIÉRI JE POTREBNÉ ZABEZPEČIŤ PRIMERANÚ OCHRANU ARCHITEKTONICKÝM KAMENNÝM ČLÁNKOM A UMELECKÝM FRAGMENTOM – VYZNAČENÝM VO VÝKRESOVEJ ČASTI DOKUMENTÁCIE

5.2. PODLAHY

5.2.1. Podlaha P1

- podlaha P1 je navrhovaná na prízemí na teréne. Ako nášľapná vrstva bude použitá tehlová, prípadne kamenná dlažba. Presná špecifikácia materiálu bude určená po zrealizovaní archeologickej sondy v priestore s najpravdepodobnejším výskytom zbytku pôvodnej dlažby. Tá následne určí materiál, rozmer, príp. farebnosť použitej novej dlažby.

- tehlová dlažba formátu 205/205 (prípadne kamenné platne podľa výskumu) - hr. 60 mm
- suchý piesok zmiešaný s vápnom v pomere 4:1 - hr. max. 40 mm,
- triedené kamenivo fr. 8-16 mm na vyrovnanie povrchu - hr. 50 mm, zhutniť
- triedené kamenivo fr. 16-32 mm - hr. 150 mm, zhutniť
- zemina

5.2.2. Podlaha P2

- skladba podlahy P2 je totožná s podlahou P1, nie je však umiestnená na rastlom teréne, ale na tehlových konštrukciách. Táto skladba je na prízemí nad zaklenutou kryptou v strede hlavnej lode a na 2.N.P. na emporách a nad bočnými sakrestiami.

- tehlová dlažba formátu 205/205 (prípadne kamenné platne podľa výskumu) - hr. 60 mm
- suchý piesok zmiešaný s vápnom v pomere 4:1 - hr. max. 40 mm,
- triedené kamenivo fr. 8-16 mm na vyrovnanie povrchu - hr. 50 mm, zhutniť
- triedené kamenivo fr. 16-32 mm - hr. 150 mm, zhutniť
- pôvodný klenbový násyp
- tehlová klenba
- vápenná omietka klenby

5.2.3. Podlaha P3

- podlaha P3 je navrhnutá v miestach, kde sa ako nášľapná vrstva použije kameň. Je to kamenný pás oddeľujúci loď od svätyne a kamenný poklop vstupu do krypty.

- kamenná platňa 100mm
- kamenná obruba 200mm
- betónové lôžko 150mm
- zhutnený podklad

5.2.4. Podlaha P4

- podlaha P4 je v miestnosti na prízemí severovýchodnej veže, kde je navrhované hygienické zázemie objektu. Keďže sa bude jednať o priestory s vlhkou prevádzkou a s požiadavkou na temperovanie, bola navrhnutá podlaha z keramických dlaždíc lepená na podkladný betón s odporovými termokáblami.

- keramická dlažba (gress) 12mm
- lepiaci tmel 5mm
- betónový poter vystužený KARI 6/150/150 s vloženými termokáblami 50mm
- hydroizolácia Bitagit nataviť
- penetračný náter
- podkladný betón 100mm
- extrudovaný polystyrén (styrodur) 100mm

- drvené kamenivo fr. 16-32
- zhutnený podklad

100mm

5.2.5. Okapový chodník

- rovnobežne s obvodovými stenami sa osadia vo vzdialenosti 500mm od sokla parkové obrubníky tak, aby ich horná hrana lícovala s úrovňou upraveného terénu. Priestor medzi obrubníkmi a obvodovými stenami sa vyplní drveným kamenivom frakcie 8-16 mm, vo vrstve hrúbky cca 50mm

5.3. KAMENNÉ ARCHITEKTONICKÉ ČLÁNKY

VŠETKY KAMENNÉ ARCHITEKTONICKÉ ČLÁNKY V OBJEKTE BUDÚ OBNOVOVANÉ PO SPRACOVANÍ REŠTAURÁTORSKÉHO VÝSKUMU A NÁVRHU NA REŠTAUROVANIE

5.3.1. Ostenia okenných a dverných otvorov

- pred zásahom do jednotlivých prvkov je potrebné spracovať návrh na reštaurovanie, ktorý určí spôsob a mieru zásahu do pôvodnej kamennej hmoty prvku.
- v prípade, ak sa zachovali originálne kovania, je potrebné ich – podľa možností – zachovať a využiť na osadenie nových výplní.
- pôvodné kované mreže v okenných otvoroch prízemia je potrebné zachovať, prípadne umelecko-remeselne obnoviť, resp. doplniť.
- detail styku omietkových vrstiev s kamenným ostením určí odborný pracovník KPÚ Prešov.

5.3.2 Profilované rímasy.

- pred zásahom do jednotlivých prvkov je potrebné spracovať návrh na reštaurovanie, ktorý určí spôsob a mieru zásahu do pôvodnej kamennej hmoty prvku.
- na podokennú a korunnú rímasy bude z hornej strany osadené oplechovanie z TiZn plechu s minimálnym presahom, ktoré bude tieto rímasy chrániť pred vplyvmi zrážkovej vody.

5.3.2 Neogotický epitaf.

- pred zásahom do kamenného epitafu je potrebné spracovať návrh na reštaurovanie, ktorý určí spôsob konzervácie prvku a spôsob doplnenia chýbajúcich častí.

5.4. VÝPLNE OKENNÝCH A DVERNÝCH OTVOROV

5.4.1 Dvere.

- dvere sú navrhované ako analogická rekonštrukcia z obdobia neskorej renesancie a baroka – masívne plné dvere z dvoch vrstiev fošní s profilovanými hranami. Fošne spájané nitmi, resp. kovanými klineciami s oblou hlavičkou.
- morené do odtieňa dub.
- kovové doplnky (závesy, kľučky, zámky, západky, klince) natrieť čiernou matnou farbou.
- osadenie závesov a kľučiek prispôbiť dochovaným pántom osadeným v kamenných osteniach dverných otvorov.

5.4.2. Okná.

- okná sú navrhnuté ako analogická rekonštrukcia z obdobia neskorej renesancie a baroka a na základe dochovaných zobrazení objektu
- štvorkrídlové s polválcovým pevným krížom.

- okenné rámy osadené na vnútornú hranu kamenného ostenia – rozmery a tvar prispôbiť ozubu v kamennom ostení.
- jednoduché zasklenie sklom s nerovným povrchom
- kovové doplnky (závesy, kľučky, zámky, západky, olivy, rohové výstuhy) natrieť čiernou matnou farbou.
- okenné otvory vo vežiach a v štíte do podkrovia s rovnakým tvarom, konštrukciou a členením ako okná v 1. a 2.N.P.
- v krídlach osadené drevené žalúzie so stietkou proti vtákom na vnútornej strane krídel.

5.5. SCHODISKÁ

5.5.1 Schodisko v južnej veži.

- drevená konštrukcia – fošňové schodnice, stupnice a podstupnice
- fošňové schodnice kotvené do muriva obvodových stien a do stredového piliera pomocou chemických kotiev a závitových tyčí.
- pod nástupným ramenom v 1.N.P. je navrhovaný sklad.
- na obvodovú stenu sa osadí kovové madlo (kruhovú tyč s priemerom 15mm)

5.5.2 Schodisko do krypty.

- stupnice schodiska sú kamenné pieskovcové platne, podstupnice sú tvorené tehlovou podmurovkou.
- tehlovú podmurovku je potrebné vyspraviť (podľa potreby vyšpárovať vápennou maltou, prípadne premurovať)
- poškodené kamenné platne nahradiť identickými (tvarovo aj materiálovo).

5.6. MUROVANÉ KONŠTRUKCIE

5.6.1 Severná sakrestia.

- na severnej stene je potrebné doplniť segmentový záklenok sedílií až po parapet okna.
- použije sa plná pálená tehla a vápenná malta. Tvar záklenku je potrebné prispôbiť dochovaným častiam nábehov.

5.6.2 Zábradlia na emporách.

- zábradlia na emporách sú novotvarom (keďže sa nedochovali žiadne zobrazenia tejto časti) budú na zhotovené z tehlového muriva s kruhovými otvormi
- poloha a výška murovaného zábradlia bude prispôbená existujúcim odtlačkom a zazubeniam v pôvodnom murive pilierov.
- na hornú hranu sa osadí hobľovaná fošňa s oblúkovou hranou.
- do otvorov zábradlia sa osadia kované prevliekané mriežky zhotovené podľa dochovaných mreží okien 1.N.P.

5.6.3 Interiérové parapety.

- poškodené murivo parapetov vyspraviť identickým murovacím materiálom
- interiérové parapety omietnuť systémovým riešením Keim s riešením zachytenia prípadnej skondenzovanej vody na okenných výplniach

5.6. KLAMPIARSKÉ PRVKY

- poškodené dažďové žľaby a zvody odstrániť a nahradiť novými prvkami v identickom materiáli (Cu)

- oplechovania vonkajších parapetov, profilovaných ríms a šikmých frontónov realizovať z titanzinkového plechu predzvetralého s minimálnym okapovým nosom.

klampiarske prvky sú podrobne rozpísané v grafickej časti dokumentácie.

V Bardejove december 2011

Vypracoval: Ing. Martin Gaňo,
Ing. arch Marek Šarišský